Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Rev. A. Bonczevsky, 10 May st. Ansonia, Conn.

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. — Олифантъ, Па. Четверь 20-го Децембра 1900. — Число 48.

КАЛЕНДАРЬ.

Децемберъ.

20	Ч.	Амворій Медіоланскій
21	П	Патапій препод.
22	С.	† Пресвяр. Зач. Пр. Дѣвы
23	Н.	28. по Сош. Мина, Ермог., Євг
24	П.	Даніилъ столпникъ
25	В.	Спиридонъ чудотв.
26	С	Євстратій

ЗМѢСТЪ.

Вôдъ Редакціи. — Переглядъ тыждневый. — Руско-американскій партіи. — Дописи.— Кумъ Грицъ и Василь. — Новинки. — Мудре пытане и вôдповѣдь. — Фейлетонъ: Враженя зъ подорожи. — Руско-амер. народнй пѣсни. — Для нашихъ дѣтей. — Всячина. — Оголошеня.

Памятайте, що въ мѣсяцю грудню „Союзъ“ принимае новыхъ членôвъ понизше 35 лѣтъ житя — безъ вступного, старшихъ за половину вступного.

Вôдъ Редакціи.

Новй книжки: »Руско-англійскій проводникъ« 50 ц.
»Капиталъ и праця« 10 „
»Борба клясъ« и »Чому роботники орґанізують ся« 10 ц.

Сй книжки повиненъ кождый Русинъ мати.

Присылайте замовленя вразъ зъ грошми на календарь на рôкъ 1901. Буде коштувати 50 центôвъ, але и буде въ нѣмъ що почитати.

Переглядъ тыждневый.

Конґресъ мае замѣръ зменшити податокъ вôдъ пива, циґарôвъ, чекôвъ, нотôвъ, морґечôвъ, патентованыхъ лѣкôвъ и т. п. на суму 40 міліонôвъ, и на будову новыхъ кораблѣвъ военныхъ призначивъ 50 міліон. дол. Палата представителѣвъ згодила ся на збôльшене вôйска зъ додиткомъ, щобы воякамъ не вôльно было продавати горячихъ напиткôвъ. На выконане каналу Нікараґуанского ухвалено 200 міліонôвъ и чôвъ. Деякй панки хочуть, щобы Спол. Державы дали имъ запомогу (9 міліонôвъ рôчно) на побудоване купецкихъ кораблѣвъ, однакъ часть послôвъ противна тому та держить ся пословицѣ, що до студнѣ не треба воды ляти.

Минувшого року мали Спол. Державы о 80 міл. бôльше доходу якъ розходу. Надвышка тая була бъ еще бôльша, если бъ були на войско не выдали 190 міліонôвъ.

На Филиппинахъ було кôлька меншихъ битвъ минувшого тыждня. Корабель Hancock привѣзъ зъ Манілѣ 1500 трупôвъ американскихъ воякôвъ, що згинули на Филиппинахъ и въ Хинахъ.

Буры бють ся дальше. Минувшого тыждня взяли 600 Анґликôвъ до неволѣ. Киченеръ, заступця Робертса, палить фармы Бурôвъ, щобы тымъ легче дати собѣ зъ ними раду. Круґеръ находить ся въ Голяндіи, однакъ мала надѣя на те, щобы сей малый край схотѣвъ стати за Бурами противъ Анґліи.

Представителѣ союзныхъ державъ въ Хинахъ вкôнци порозумѣли ся и пôслали своимъ правительствамъ до удобреня заключену умову. Цѣсарь и цѣсарева хотять вернути до Пекину, если тôлько будуть мати забеспечену протекцію. Мимо того однакъ союзники не перестають убивати и рабувати Хинцѣвъ такъ, що если бъ прійшлось справедливо судити, то хто зна чи союзники не були-бъ бôльше винными якъ поганскй Хинцѣ.

Часъ, въ котрôмъ рѣшить ся судьба Австріи зближаесь до кôнця. При кôнци сего и на початку слѣдуючого мѣсяця, скôнчить ся въ тôй державѣ горячій бôй за выборы, а въ еи парляментѣ засяде бôльшость ворогôвъ або приятелѣвъ поступу. Одже еще кôлька тыжднѣвъ — а будуть триумфувати першй або другй; парляментъ зачне спокôйно радити надъ добромъ державы або дадуть ся чути крики »обструкціи«. Та обставина, що въ першôмъ огни зыскали много поступовцѣ, спонукала консерватистôвъ до тымъ бôльшои чинности въ дальшôмъ тягу борбы. Гроши, жандармы, поліція, вôйско и темнота помагають имъ богато, а остатнй вѣсти доносять, що побѣда хилить ся на ихъ сторону. И поки що, мусить такъ бути. Велика власть въ рукахъ австрійскихъ урядникôвъ, подѣлъ выборцѣвъ на клясы и правомъ дозволене ширене темноты, не выйдуть нѣколи на корысть дрôбнымъ хлѣборобамъ и робôтникамъ... Они мусять еще бороти ся такъ довго, ажь знищать и змѣнять тй хибы, а тогды можуть мати надѣю на побѣду при всякихъ выборахъ. — Выбôръ послôвъ зъ 4-ои и 5-ои куріи въ Галичинѣ вôдбуде ся 27. с. м.

Се два выспачнѣйшй Кубанцѣ, що берутъ участь въ конвенціи, що засѣдае въ Гаванѣ.

РУСКО-АМЕРИКАНСКІЙ ПАРТІИ.

Звычайно американскихъ Русинôвъ дѣлимо на три партіи: партію мадярско-руску, партію російско-православну и партію руско-народну або галицку. Певно, коли походжене, выховане, культуру будемо брати якъ основу подѣлу, на американской Руси будемо бачити три партіи: партію мадярско-руску, російско-православну, та партію руску-народну. Походжене, выховане та культура будуть тогды головными чертами сихъ партій. Мадярско-руска партія покаже намъ тогды свои цѣли, російско-православна свои, а руско-народна також свои. На американской вôльной земли побачимо тогды цѣкавый объявъ, а се зразки певныхъ родôвъ европейскои цивілізаціи. Въ мадярско-руской партіи знайдемо людей, котрй уживають всюды, де тôлько можуть мовы мадярскои, въ російско православной людей, що уживають все мовы велико-рускои, а въ руско-народной людей, котрй все говорять мовою, якои навчила рôдна мати. Такожь знайдемо, що кожда зъ тыхъ партій вôдповѣдно до мовы, яку уживае, силкуе ся засадити на американской Руси такй гадки и мысли, якй суть найбôльше популярнй въ тыхъ краяхъ, звôдки тй партіи черпають для себе натхнѣне. Если въ Мадярщинѣ и Росіи хлопа уважае ся за худобу, то и тй партіи мадярско-руска и російско-православна певно його за такого будуть уважати; если-жь въ Галичинѣ теперь кождый, хочь трохи интеліґентный чоловѣкъ, старае ся всѣми силами хлопа просвѣтити, то певно и партія руско-народна буде о просвѣту того хлопа старати ся; если въ Мадярщинѣ и Росіи урядовый языкъ уважае ся за паньскій, а рускій за хлопскій, то певно и партіи мадярско-руска и російско-православна будуть подôбно мыслити; если-жь въ Галичинѣ рускій языкъ уважае ся загально за літературный, то и партія руско народна въ Америцѣ буде його за такій уважати.

Але всѣ тй рôжницѣ не показують еще наглядно правдивого стану рѣчей. Пôсля высвѣтленя рôжниць, якй походять зъ уродженя и культуры, мы еще не знаемо всего. Мы не знаемо еще рôжниць, якй творять понятя и чувства релігійнй. А тй вѣдай суть найважнѣйшй навѣть тогды, коли мы хочемо вôдтворити собѣ характеръ певныхъ партій. Часами, именно въ высоко-культурныхъ націй понятя и чувства релігійнй не выступають такъ ясно, та у такихъ пониженыхъ націй, якъ руска, сй понятя и чувства надають, и на довго еще будуть надавати, рôжнымъ партіямъ свою краску.

Придивляючись нашимъ партіямъ зъ близька мы завважаемо, що партія мадярско-руска и російско-православна тай о. Обушкевичь пôсля своихъ понять и чувствъ релігійныхъ можуть стояти разомъ, на одномъ боцѣ, а партія руска народна стоить на другомъ боцѣ. Що до своихъ понять и чувствъ релігійныхъ першу можна назвати обрядовою, другу релігійною. Нѣчого ту не значать рôжницѣ, якй заходять мѣжь уніятами а православными, анѣ нѣчого не значить фактъ, що партія мадярско-руска прійшла въ Америку зъ Угорщины, партія російско-православна зъ Росіи, а о. Обушкевичь зъ Галичины: тй двѣ партіи суть собѣ своими поглядами релігійными дуже близькй, дуже подôбнй. Они обрядовцѣ. Для нихъ найважнѣйшою рѣчею есть обрядъ зô всѣми провінціональными додатками и поправками. Они прійшли до Америки »кончати омшу«, кадити, посвячати. Для нихъ великою радостію суть »колоколы«, »турнѣ«, рускй цвинтарѣ, краснй кропила; рôжнй празники (въ матеріяльнôмъ змыслѣ) для нихъ жизнь, а основою, на якой они хотѣли бы зъорґанізовати американску Русь, безусловный послухъ.

Друга партія, партія руска народна понимае справу основнѣйше. Она всюды старае ся примѣнити передовсѣмъ моральну мѣрку; она стараесь народъ пôддвигнути зъ вѣковои тьмы, зъ великои неволѣ; а що релігія задля сего есть найбôльше потрѣбна, она взяла собѣ за задачу сеи релігіи учити та показати народови, що безъ любови, безъ вѣры, безъ надѣи, безъ служеня другому, свойому ближньому, народъ въ Америцѣ, не може пôднести ся. Ся партія не нехтуе обрядомъ, та твердить, що серце чоловѣка есть важнѣйше вôдъ всѣхъ обрядôвъ на свѣтѣ.

Зъ котрои-жь партіи бôльша корысть народови? Чи зъ партіи обрядовои, чи зъ релігійнои?

Шобы на се пытане вôдповѣсти, подивѣмъ ся на дѣла людей однои, и на дѣ-

(Продовжене на другой сторонѣ).

ВРАЖѢНЯ ЗЪ ПОДОРОЖИ.

(Конець.)

VI.

Хочь якъ гôрко живе ся рускому народови въ Галичинѣ та хочь якй поганй тамъ вôдносины, а однакъ якъ прикро покидати родинный край. Та дарма! Мôй речинець вôдъѣзду до Америки наближавъ ся непомѣтно и менѣ вже пора було въ дорогу. А выѣхавъ я зъ хаты 25. септембра, удаючись на Краковъ, Одерберґъ и Берлинъ до Бременъ, де мавъ всѣсти на корабель »Trave«. Передъ Краковомъ повсѣдало до ваґону богато еміґрантôвъ, а мѣжь ними двѣ рускй женщины, що ѣхали до Америки, одна до свого чоловѣка а друга до доньки. Розговорюючи зъ тыми женщинами, переконавъ ся я, що они не знали, коли вôдплывае корабель, куды до него дорога, а вже де есть та Америка, то про се не мали найменшого понятя. „Ѣду я до тои Америки“, казала старша женщина, „а сама ще не знаю, чи заберуть мене на ту „шифу“ чи нѣ, бо богато людей, що ѣхали зô мною, повертали ся зъ Лукавицѣ назадъ до дому. Тамъ бесѣдували, що надъ берегомъ моря лежить тьма тьменна народа и нѣякъ не годнй допхати ся до шифу.“

Опôсля попросила мене, щобъ я выкупивъ ѣй билетъ ажь до Бременъ, а коли я вспокоивъ еи, що нема чого лякатись, що все буде добре, втѣшилась мовъ дитина. Вкôнци не втерпѣла, щобъ зъ превеликои цѣкавости не поспытати мене: „Не знати, чи те море буде такъ широке якъ три Сяны (рѣка въ Галичинѣ), чи може бôльше?“ — „Трохи бôльше“, вôдповѣвъ я ѣй, а тй, що прислухувались нашой розмовѣ, здорово розреготались.

Страхъ, якъ богато нашихъ людей ѣде на ослѣпъ въ тоту Америку — декотрымъ выдаесь, що до тои Америки не буде навѣть такъ далеко якъ до вôдпустового мѣсця.

Надъ моремъ не дожидавъ нѣхто зъ людей, якъ розказувала згадана женщина, а всѣ дня 29. септембра повсѣдали въ Бременъ на корабель и поплыли въ далеку дорогу. Ѣзда нѣмецкимъ моремъ досыть спокôйна. Другого дня корабель приѣжджае до Анґліи и Франціи и забирае пасажирôвъ. Ажь третого дня були мы вже на повнôмъ морю. Погода пôдъ той часъ була погана, лявъ дощь а филѣ морскй розгойдували корабель порядно. На снѣданю було ще досыть людей, але на кождого лици видко вже було у-тому и блѣду краску. Повыходили на покладъ, а въ яку хвилю розпочавъ ся звѣстный морскій концертъ, що складавъ ся зъ трехъ самогласныхъ и то протяжно выспѣвуваныхъ. Всюды чути було одно: а–у–е. Се морска хорота, котру майже кождый переходить. Не знаю, чи мôй орґанізмъ сильный чи що, досыть, що я не хорѣвъ зовсѣмъ и тому перейшовъ до »цвішендеку«, щобъ поглянути, що порабляють нашй люде. Тамъ тежь та сама исторія, що всюды, а наближаючись до кутика покладу, побачивъ я ту саму женщину, котра пыталась за ширину моря. Она бѣдачка страшно хорѣла. „А що, матусю, таке море якъ три Сяны?“ Она звернула на мене очѣ зайшлй слезами, похитала головою тай жалôбно простогнала: „Ой не таке, не таке, бодай я не дôждала черезъ него переѣздити.“

На обѣдъ явилось ледви кôльканайцять особъ. Однй поклались до лôжка, а прочй сидять неподвижно на покладѣ въ крѣслахъ. Кождому зъ нихъ смердить ѣда — на очи еѣ не хоче бачити. А филѣ на морю здôймались чимъ разъ дужчй — дощь ставъ знову накрапати, а моряки ворожили ще поганѣйшу погоду.

Въ тôй каютѣ, що и я, ночувавъ якійсь угорскій жидъ. Коли мы вечеромъ поклались до лôжокъ, а я скрутивъ електричне свѣтло, укладаючись до сну, жидъ розпочавъ зô мною розговорювати. Пытавъ ся, чи вôдъ подôбныхъ филь, якъ отй на морю, може затопитись корабель, а если такъ, чи могли бы мы выратуватись, а коли я сонный мало що вôдзывавъ ся, вôнъ вытягнувъ зъ пôдъ заголовка фляшку коняку напивъ ся самъ и доконче пхавъ менѣ. „Напийте ся“, припрошувавъ вôнъ, „не такъ чоловѣкъ хорѣе.“ „Я цѣлкомъ здоровъ“, вôдповѣвъ я жидови. Вôнъ змовчавъ, потягнувъ ще того коняку, а опôсля сказавъ: „То цѣкаве, що вамъ нѣчо, а я такъ схорѣвъ, мало зъ мене душѣ не выгнало.“ По хвили мовчаня: „Е, менѣ выдае ся, що якъ бы той корабель бувъ за слабый, то вимъ бы не важилось ѣхати тôлько людей, а мѣжь ними суть и богатй.“ „Спѣть вже разъ“, вôдозвавъ ся я до него, „нѣчо вамъ не стане ся, адже-жь самй бачите, що не грозить намъ жадне небеспеченьство.“

Жидъ змовчавъ, а вôдвертаючись на лôжку, пожелавъ менѣ доброи ночи. Въ тôмъ корабель ставъ сильно подаватись то въ задъ, то впередъ немовь бы перескакувавъ дебрами зъ горы на гору. Нашй головы йшли разъ въ гору то знову въ долину. Жидъ знову вôдозвавъ ся до мене:

„Вы спите?“

„Нѣ.“

„То будьте такъ добрй и засвѣтѣть, вы близше лямпы.“

„Вамъ на що свѣтла?“

„Оно такъ при свѣтлѣ якось веселѣйше чоловѣкови, не такъ страшно.“ Мабуть при тôмъ свѣтлѣ пересидѣвъ вôнъ ажь до рана.

Слѣдуючого дня погода не змѣнялась, хочь филѣ трохи змалѣли, але мабуть лишь на те, щобъ спочивши, набрати ще бôльшои силы. Вокругъ по морю видко було, якъ тй филѣ, розприскуючись верхами, подôбнй були до лебедѣвъ, що вганяють ся оденъ за другимъ по широкôмъ ставѣ. Они росли чимъ разъ дужчй мовь на дрôжджахъ, доки не дôйшли такои величины, що спиняли вже бѣгъ корабля, зневолюючи пороти себе половиною пары. Пасажирôвъ третои клясы позаганяли въ спôдъ, бо филѣ заливали вже ихъ покладъ, а подорожнымъ иншихъ клясъ казали уважати на себе. Стати въ кутику покладу, въ мѣсци закрытôмъ вôдъ моря, а глянути на той розбурханый елементъ, въ чоловѣка вступае якійсь перестрахъ, чуе ся малымъ хробачкомъ. На морѣ видко якъ здôймае ся, стожковата высочезна гора воды, она розприскуесь, заливаючи покладъ. За нею йде така сама друга гора, а тамъ дальше третя и десята. Мѣжь тыми горами творить ся пропасть, въ котру впадае корабель, выхиляючись бокомъ поруча ажь до самои воды. Опôсля знову здôймае ся передомъ въ гору, коли прійдесь ему перерѣзувати водянй горы, впадаючи опять въ безодню — выдаесь не-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 112 Jones Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода"

часопись для руского народа в Америцѣ и органъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня в Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рокъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ одень мѣсяць	18
До старого краю на рокъ	$2.00

Оплачувати газету треба всегда з горы (напередъ).

Адресъ:
„SVOBODA"
112 Jones Str. — OLYPHANT, Pa.

Грошѣ треба посылати въ реджистрованымъ листѣ, або черезъ експресовый або почтовый money order (мони ордерь). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтаря або агента на експресовôмъ офісѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожъ свôй старый адресъ.

Увага.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступнѣ и мѣсячнѣ до касіера:

Alex Shlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И уведомлять секретара пôдъ адресою:

D. D. Pyrcz,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто бы бувъ покривдженый вôдъ котрого зъ урядниковъ »Союза«, нехай пише до предсѣдателя:
REV. A. BONCHEVSKY, 10 May str.
Ansonia, Conn.

(Продовжене зô стороны першоѣ.)

ла людей другои партіи. Першѣ »правлять« и читають проповѣди зъ книжокъ покôйного Добряньского, другѣ правлять и учать; всюды учать: въ школахъ, въ братствахъ, на вѣчахъ, на представленяхъ, а найбôльше приватно. Кождый зъ священниковъ зъ рускои народнои партіи тримае самъ школу, ходить до неи, учить, читае, толкуе, кождый чуе обовязокъ робити для тыхъ людей, середъ котрыхъ жіе, кождый стараесь сей обовязокъ выповнити, и, що найважнѣйше, кождый зъ людьми обходить ся лагôдно, щиро, безъ жадныхъ »задныхъ« пляновъ. Жаденъ зъ нихъ не волочить ся по далекихъ мѣсточкахъ и мѣстахъ за требами, за »штоламиа«, за »доходками«, жаденъ зъ нихъ не запиваесь, жаденъ зъ нихъ кураторôвъ не пôдкуплюе, жаденъ зъ нихъ народъ не здирае, жаденъ зъ нихъ народнымъ добромъ не гандлюе зъ айришами, анѣ зъ москалями, жаденъ зъ нихъ не дивить ся на грошѣ, якъ на цѣль житя, а якъ на средство.

На жаль, се все трафляе ся у людей зъ обрядовои партіи. Инакше и не може бути: коли люде звязь зъ Богомъ чують тôлько тогды, коли правлять та посвячують, жите ихъ мусить вызути ся зъ всѣлякихъ обовязковъ, и бути далекимъ до духа того богослуженя, котре они самѝ »кончать«. Се рѣчь звычайна всюды и все; але кôлько народъ на тôмъ терпить? але кôлько терплять они самѝ?

Яка будучность тыхъ двохъ партій? Чи переможуть обрядовцѣ, чи тѝ другѝ, котрыхъ, на жаль, такъ мало? Єсли переможуть обрядовцѣ, то народъ рускій затратить ся. Се рѣчь очевидна: жаденъ народъ самыхъ обрядомъ не може пôдвигнутись. Сей обрядъ може бути дуже величный, вôнъ може бути прекрасный, але вôнъ есть тôлько зборомъ символовъ и тайнъ, котрѝ тôлько релігійный чоловѣкъ може ясно поняти. Коли-жь людямъ подаесь символы — а не даесь »насущного хлѣба — релігіи« — они мусять выродити ся, тымъ бôльше, що партіи мадярско-руска, російско-православна й о. Обушкевичь не узнають людей за людей, а за хлопôвъ, а ихъ мовы не узнають за людску, а за хлопску мову.

Єсли-жь перемогла бы партія руска-народна, та партія, котра по при галицкôй культурѣ зыскала богато зъ культуры американскои, то народъ вскорѣ прійшовъ бы до себе и отрясши ся зъ давныхъ застарѣлостей, и культурныхъ пережиткôвъ змôгъ бы хочь поволи итги по дорозѣ поступу до свѣтла.

Приходъ свого епископа може богато рѣчей змѣнити. Тôлько мусимо завважати, що сей епископъ мусить бути тактовный, высоко-интеліґентный, маючій симпатію до народа, розумѣючій его, его мову, его новѝ обставины. Сей епископъ не мôгъ бы бути зъ партіи обрядовцѣвъ — для нихъ бо найлѣпшимъ бувъ бы епископъ православный.

Павло Тимкевичь.

Дописи.

З України.*)

28-ого новембра, 1900.

У Харкові, як і по сусідних великих фабричних містах Ростові на Дону, Екатеринославі, Елисаветі, велика трусанина, (ревизиї) арешти жандарміські (поліитична поліція). У одному Харкові таких політичних буцім-то винуватців сидить у тюрмі більше сотки душ. Сливе (майже) всї з фабрично-робітницької кляси. Але е межи ними й інтеліґента: студенти, урядники і навіть декілька пань і панянок.

Всї вони захоплені несподівано по своїх помешканнях у ночи й арештовані потайком.

Облава була так велика, що у жандармів своїх урядників не постачило, мусїли на поміч їм прибути 100 жандармів з сусїдніх міст Одеси й Київа.

Про те-ж такі випадки у нас щорічні і суспільність вже до них звикла.

Украінець.

*) На жадане автора друкуемо фон. правописею — Ред.

НА ПЕРЕСТУДЖЕНЄ ПОМАГАЮТЬ ВЪ ОДНОМЪ ДНИ
Laxative Bomo Quinine Tablets.
Єсли не поможуть, кождый аптикаръ зверне вамъ грошѣ. Пôдписъ E. W. Grove є на кождôмъ пуделку. 25 цнт.

Зъ Wickhaven, Pa.

Намъ тутъ жіе ся такъ, що ледво потрафимо на жите заробити, а причиною того наше власне недбальство.

Передъ весною нашѝ люде заложили юнію, але тримала ся добре лишь за пару мѣсяцѣвъ доки страйкъ тримавъ. Компанія була змушена пôдвызшити заплату: и такъ передъ страйкомъ платила за тонъ угля 18, а по страйку 23 и пôвъ цента. Такъ само по страйку зачала компанія платити за другѝ роботы, за котрѝ перше зовсѣмъ не платила. И справдѣ ажь любо було до роботы ити; басове не знущали ся надъ майнерами, бо видѣли, що майнеры тримають ся купы и що не годнѝ зъ ними дати рады.

Але недовго такъ було. По трехъ мѣсяцяхъ перестали майнеры на мітинґи ходити и до юніи платити — а дбали бôльше о »кека«*) якъ о юнію, такъ що днесь о юніи анѣ слыху. Скоро тôлько сила майнерска щезла заразъ зачали майнерôвъ поплечники капіталістôвъ обкрадати и то о 200 фунтôвъ на тонѣ, а се вътой спосôбъ, що вагу попсули.

Але майнерскій чеквеймен (що важить угле) Словакъ Александеръ Матъ тримавъ зъ робôтниками и заразъ розповѣвъ всѣмъ, що вага умысно зôпсута. Повыходили майнеры, зробили мітинґъ и вага мусѣла бути направлена, але за то и по тыждни не робили тѝ що не пристали на зôпсуту вагу. А и теперь годѣ що заробити, бо басове не дають каръ великихъ тымъ, що непристали на зôпсуту вагу, але посылають великѝ кары своимъ лизунамъ. Такъ то черезъ людске недбальство наступили злѝ часы.

Люде зачинають выносити »тульца« (майнерскѝ знаряды) зъ майнôвъ и утѣкати звôдси, бо дальше и на муку трудно буде заробити не то на »кека«. А що ся тычить просвѣты, то тутешнѝ люде такъ дбають о неи якъ жидъ о хрестъ, що видно и зъ того, що на нашъ плейсъ всего одно число »Свободы« приходить.

А Горощакъ.

*) бочôвка зъ пивомъ.

Зъ Stuartburn, Man., Canada.

Хотѣвъ бы я подати дещо нашимъ читателямъ про нашу осаду Стюартборнъ, хоть бодай де-що зъ бôльшого.

Минувшого лѣта панувала у насъ велика посуха, а властиво зъ весны ажь до юнія, хотяй часомъ перепадавъ дощь на три або чотыри тыжднѣ разъ, то такій бувъ маленькій, що заледви добру росу зробивъ. Ажь въ юлію зачали перепадати великѝ дощѣ майже що другій день, а часомъ по цѣлому тыждневи такъ лляло, що тяжко було переѣхати дорогою. Та посуха и слота немало наробила намъ шкоды. Бо зъ весны не посходили намъ збôжа добре, лишь душе рѣденько, а навѣть декотрѝ и зовсѣмъ не посходили зъ причины посухи. Пôдчасъ тои посухи були такожь великѝ огнѣ такъ сильнѝ, що навѣть по пару миль повыгорала земля на мочарахъ. Та пожаръ наробила такожь богато шкоды, бо богато погорѣло сѣна нашихъ. Русиновъ що було вже накошено и до стиртъ звезено. За то теперь не одного ґазды худоба терпить голодъ, бо хоть сѣна накосивъ потому, то слота му не дала згромадити и звозити до стирти, а хотяй и звозивъ, то все му измокло. А въ жнива такожь таке саме було, що хоть то рѣденьке збôже позжинали, то слота не давала позвозити до стирты, бо все збôже було вже позростало на поли. Такъ само въ цѣлôй нашôй околици зъ жнивами було. На жнива богато нашихъ людей пôшло було на заробокъ до поблизшихъ Анґликôвъ-фармерôвъ. Хто ся згодивъ на кôлька мѣсяцѣвъ, тому лѣпше выйшло якъ тому, що бувъ на день, бо той хотяй бôльше бравъ денно, але якъ прійшли дощѣ, то фармеръ всьо ему вôдтрутивъ за викгъ и за той часъ, що не робивъ. Але все таки позаробляли вôдъ 25—60 доларôвъ. Пôдчасъ молоченя пшеницѣ, робôтникъ коштувавъ денно вôдъ $1.25 до $1.50.

Зъ нашихъ людей въ осадѣ Стюартборнъ мають вже зъ двайцять горожаньскѝ паперы Напоминаю нашихъ людей, щобы ся старали о горожанство, бо безъ того не можуть дôстати фармы въ вѣчнôсть або патентъ, анѣ жадного голосу до якого уряду. За горожанскимъ паперомъ можна ся подавати посля трилѣтного житя въ Канадѣ. Той папѣръ можна достати въ своимъ старостве и въ Виннипеґу. Хто хоче дôстати той папѣръ, мусить присягнути и пôдписати ся, що вôдрѣкае ся рôдного краю (пôдданьства австрійскому цѣсареви. Ред.), а буде вѣрный сему краеви. Вже чотирнайцять господарôвъ въ осадѣ Стюартборнъ мають патентъ або декретъ на свои фармы. За патентомъ можна посылати въ два роки и пôвъ до Department of the Interior, Ottawa, и кождый дôстане, хто мешкае на своѣй фармѣ и мае кôлька акрôвъ выорано и кôльканайцять штукъ худобы, розумѣе ся, що мусить мати такожь и горожаньство.

До Стюарборну приѣхавъ о. Кулявый 5. новембра с. року; звѣнчавъ 7—9 паръ, 30 дѣтей покрестивъ и высповѣдавъ до 150 особъ. Гей рускѝ священники, бôйте ся Бога, не давайте своимъ овечкамъ загибати. Хотяй быстѐ два разы до року приѣхали до Канады а оглянули свои овечки. Церкву вже кôнчать.

Поздоровляю васъ всѣхъ чест. читателѣвъ.

Николай Пригродкій.

Кумъ Грицъ и Василь.

Г р.: — Вы чогось нынѣ не свои, куме Василю! Скривили ся бачу, якъ середа на пятницю. Може вамъ треба розмастити живôтъ, може привернути горня?

В а с.: — Ей нѣ! Мôй живôтъ хвала Богу загартованый, якъ жидôвска ярмурка — але друга бѣда мене присѣла...

Г р.: — Яка?

В а с.: — Щось мôй »босъ«, пôдъ котрого рукою працюю, дивить ся на мене кривымъ окомъ и буду му сѣвъ, здае ся, стратити роботу.

Г р.: — Овъ — а то зъ якои причины?

В а с.: — Або я знаю? Вже стараю ся бѣдѣ вô всѣмъ догодити, роблю скоро и уважно, звихаю ся не мовь швець на ярмарку, а вôнъ всегда проклинае мене, фукае и »ґаддемкае«.

Г р.: — А кликали вы его коли на хапатню, фундували ему симъ часомъ?

В а с.: — Та нѣ! Я жадному »босови« еще нѣчого нѣколи не фундувавъ.

Г р.: — О бачите — вже знаю причину вашои недолѣ! Заразъ пôзнати, що вы еще не чули за ту блаженну приповѣдку, котра каже: дай Богови, що Боже, цѣсареви, що цѣсарске, але не забувай, що и чортови належить ся сталый податокъ...

В а с.: — Не розумѣю васъ.

Г р.: — Не розумѣете? — то послухайте що я заспѣваю, а може вамъ розъяснить ся... (Спѣвае):

Въ Америцѣ добре жити —
Можна гдѣ-що мати...
Лишь третину зô заробку
»Босамъ« треба дати.
Три циґары, склянку пива
Вôнъ що дня бажае,
Въ кого жѣнка уродлива
Въ дôмъ его вступае.
И любить ся забавити
Спѣвать, жартувати —
Ну и мужа що година
По пиво пôслати.
Лишь потреба ґречнымъ бути
И розважнымъ всюды;
Тогды грошѣ чорти возьмуть,
Але ласка буде...

В а с.: — Ха, ха, ха! А где жь е такѝ дураки, щобы такъ робили?

Г р.: — Нашѝ декотрѝ инакше не роблять лишь такъ. Понаучували своихъ наставниковъ, лихо не зна чого и они теперь вôдъ кождого сего хотять. Звѣстно — на що быкъ навыкъ, за тымъ риче...

В а с.: — О, я такъ за нѣщо въ свѣтѣ не зроблю, хотяй бымъ мавъ и роботу стратити! До своеи працѣ поносити еще такѝ жертвы, упокорятись, пôдлягати якомусь заволоцѣ? Нѣколи въ свѣтѣ — радше пôйду до краю.

Г р.: — Дуже мене тѣшить ваше справедливе огôрчене и обурене, але що-жь робити? Я выскзавъ вамъ нагу правду. Зъ причины браку просвѣты, многѝ зъ нашихъ людей не мають гôдности чоловѣка, стають ся лизунами (чортъ зна кого) упокоряють ся и позволяють натягати себе та брати пôдъ ноги: Анґлійцямъ, Айришамъ и пр. Нерозумъ тай годѣ.

В а с.: — Якже сему зарадити?

Г р.: — Просвѣщатись, читати, брати прикладъ зъ другихъ народностей и зрозумѣти, що мы такожь люде. Отъ и все.

В а с.: — А що я здѣлаю безъ роботы?

Г р.: — Пошукайте другои, а вызыскувачеви босови покажѣть фіґу...

Пôдслухавъ Чалый.

мовь бы корабель ховзавъ ся зъ горы въ долину по тыхъ розбурханыхъ филяхъ. Декотрѝ зъ подорожныхъ, згромадившись въ сали сидять нѣмѝ, придержуючась поруча. Коли филя кинула кораблемъ напрасно, трое людей выкинуло зъ одного кута малои салѣ ажь до другого. За те, що не держались руками, могли переплатити житемъ, але на щасте, крôмъ легкого потовченя, не сталось имъ нѣчого. Кождого обгорнувъ якійсь несупокôй, а думки всѣхъ однаковѝ: „щобъ хоть ще гôрше не було." Та филѣ не малѣли а дужчали, кидаючи кораблемъ мовь пилкою. Вода переливаючись ревѣла, а вѣтеръ завивавъ жалôбно по линовкахъ, пречепленыхъ до машту. Въ таку нôчь и сонъ не бере ся, а такъ тревало 40 годинъ.

Опôсля море вспокоилось, люде перейшли морску хоробу и мовь мыши зъ норъ повыходили на покладъ. Кождый бувъ втѣшный, що лихе вже минулось, хочь того ще бурею назвати не можна. Проходжуючись то сюды то туды, поступивъ я до салѣ курячихъ, ажь тамъ вокругъ мого жидка повно людей. Вôнъ посередъ нихъ розгорнувъ на столѣ хустку, а въ нѣй кишенковѝ годинники. Цѣкавѝ оглядали ихъ торгували, а жидокъ приговорювавъ зъ невинною а дуже солодкою миною: „Я не есьмъ гандляромъ годинниковъ, мôй фахъ достава вина, а тѝ годинники взявъ я зъ собою отъ такъ знехочу, гадаю, може кому злюбять ся, то и купить за таний грошѣ."

„А де жь вы ихъ набрали?" поспытавъ его оденъ зъ гурту.

Жидокъ всмѣхнувъ ся и пояснивъ сю справу: „То, бачите, за кавалерскѝ довжки. Приключилось неразъ знакомому кавалерови таке, що не мавъ грошей, отъ я и выгодивъ въ потребѣ. Я и не хотѣвъ тыхъ годинниковъ въ заставъ, хиба-жь що вдѣешь зъ такими гоноровыми людьми? Кажуть: мы не хочемо твоеи страты — не вôддамо тобѣ грошей, то ты задержи годинникъ."

Не знаю, чи повѣривъ хто правдивости слôвъ жида, досыть, що годинники розкупили, бо справдѣ продававъ ихъ досыть дешево.

Ледви минулось одно лихо, а вже настало друге. Машина протяжно затрубѣла, а значѣне еи голосу понявъ кождый. Се мрака. Мы повыходили на покладъ, а она справдѣ густою хмарою чимъ разъ бôльше приближалась до корабля ажь затемнила весь виднокругъ. Корабель звôльнивъ въ бѣгу, а гудѣне машины повторялось разъ за разомъ, денервуючи кождого зъ присутныхъ. На кого не звернути очи, въ кождого видъ лиця неспокôйный, боязкій. „Чи прояснюесь вже на свѣтѣ?" поспытае неоденъ, коли увôйти до котрои небудь зъ саль. Та на щасте мрака не тревала довго. Небо прояснилось и мы вже безъ перешкоды въѣхали до ню-йорского порту дня 8. октобра вечеромъ, перебувши на морю цѣлыхъ 10 днѣвъ.

Въ Ню Йорку стрѣнули мене мои товаришѣ и менѣ стало пріятно, а коли въ Джерзи Сити, Н. Дж. всѣдавъ до потягу, щобъ поѣхати до Мт. Кармелъ, Па. стрѣтивъ ся зъ д-ръ Сѣменовичомъ, що якъ разъ вертавъ зъ Парижа, удаючись въ мои стороны. Оба мы вразъ зъ о. Констанкевичемъ поѣхали до Мт. Кармелъ, де на стації привитали мене рускѝ товариства ажь зъ трема бандами. Походомъ вôдвели насъ до мого помешканя, почѣмъ прійшли репрезентанты мѣсцевои робôтничои юніи и тежь привитали теплымъ словомъ. Менѣ стало тогдѣ ще красше на серцю.

Стефанъ Макаръ.

Руско-американскѝ народнѝ пѣсни.

VII.

Кетъ я ишовъ зъ Америкы до дому
Пострѣтнувъ я Австрияка на коню.
„Австрияку камарате якъ ше машь,
Чи тамъ жие Францъ Йосифъ цѣсаръ нашь?"
„Ой жие онъ, ой жие онъ цо съ того,
Нѣчь не роби у краѣне добрего.
Велькы складкы, вельке здирства, хлеба нѣтъ,
Ужь я мусѣмъ въ Америку назадъ исцъ."

Записавъ Андр. Пышь вôдъ Ос. Кузмича, въ Олифантъ, Па.
(Оба зъ Галичины).

VIII.

Що буломъ ся въ старôмъ краю напсотовавъ,
Буломъ себе голый, босый находивъ,
Голый, босый ой та и мое дзеци
Наприкрило було ми ся до смерци.

Теперь собѣ въ чужôмъ краю працуемъ
Пию пивце, палюночку, мясо ѣмъ,
Єще собѣ сто таляри одложимъ,
Єще собѣ сто таляри одложимъ.

Ой якъ прійду та до дому зъ роботы,
То я немамъ ничь зъ никимъ до клопоты,
Умыю ся, облечу ся до строю,
Тримать качмаръ палюночку на столѣ.

А я выпю погаръ два, або й три
Закушу я фалатъ мяса великій,
Ґазда кличе: „подьте хлопцѣ вечеряцъ,
По вечери будемо кусъ карты грацъ."

Грають карты, ужь девята година
Кождый собѣ на лужечку спочиватъ,
Рано встае ужь ма всьо готове
Цукоръ, кава, свиньске мясо на столе.

А я сяду тай собѣ фриштикую
Ґаздиня ми до динерки ладуе,
Сѣдземъ годзинъ ужь фабрики пискають,
Майнеры ся до роботы збирають.

IX.

Сѣдай мила, сѣдай до того ваґона!
Ужь ти подякую моя люба жона.
Не плачь мила, не плачь, вже ми не розъваришь
Ты лемъ ся сама зберъ то мя выпровадишь.
То мя выпровадишь на остатне дипо
Тамъ ти подякую моя люба жѣнко,
На остатнôмъ дипѣ вже дзвôнки вôдбили,
А мою женоньку слезоньки омыли.
Не ходь мужу, не ходь до тоѝ Америки,
Бо велика драга, кельчикъ превеликій.

X.

Ужь мѣсячокъ зôйшовъ и звѣздонька ясна
Та ужь по мня мила до готелю пришла.
До готелю пришла, тихо закликала:
„Ходь мужѣчку домôвъ спати, душо моя драга!"
Прійшли до домоньку свѣчка догаруе,
„Ужь ся на тя, мôй мужу, паличка рыхтуе."

Записавъ В Гришко въ Northampton, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміграційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 st., New York City, а заразомъ увѣдомѣть о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

— »Галичанина« и »Руское Слово«, помѣстившихъ допись зъ Америки пôдъ заголовкомъ: »Лжепророки на американской Руси«, вôдсылаемо до 41-го числа »Свободы« зъ 31. октобра. сего року. Тамъ знайдуть вôдповѣдь для себе въ статѣ: »Тымъ, що кидають на насъ болотомъ«. При тôй способности повѣдомляемо цѣкавыхъ, на пôдставѣ достовѣрного жерела (слова Боруха и письмо о. Обушкевича), що рукопись дописи, котру »писалъ и сочинилъ Ив. Борухъ«, о. Обушкевичь мавъ въ рукахъ, читавъ и поправлявъ, та рôвночасно радивъ не подавати еѣ до друку..

— Дня 12. децембра с. р. святковано въ Вашінґтонѣ столѣтну памятку перенесеня столицѣ зъ Филаделфіи до сего мѣста. Цѣле мѣсто святкувало сю памятку величаво: президентъ принимавъ ґовернерôвъ зô всѣхъ стейтôвъ. войско робило параду. конґресъ святивъ сю памятку вôдповѣдными промовами и церемоніями, почôмъ вечеромъ дано великій обѣдъ въ однôй прекраснôй гали.

— Ґазеты зъ 13. грудня с. р. були повнѣ всѣлякихъ вѣстей про розводы, убійства, нещасливѣ любови. Въ самôмъ ню йоркимъ »Herald-ѣ« було широко на двохъ великихъ сторонахъ описано, якъ чотыри рôжнѣ пары изъ собою кôнчили всѣ дальшѣ ракунки, однѣ розводами, другѣ убійствомъ. Щобъ зарадити хочь въ части лиху, конґресъ повиненъ завести одинаковѣ супружѣ права, а не давати такъ, якъ теперь, властивъ поодинокимъ стейтамъ для себе робити неразъ дуже смѣшнѣ права що до супружествъ.

— Мѣста Ню Йоркъ, Филаделфія и другѣ будуть стрѣчати двайцятый вѣкъ дуже пышно. Зъ ратушѣвъ (city halls) будуть повѣвати фаны, банды будуть грати, спѣваки будуть спѣвати американскѣ національнѣ пѣснѣ, мѣста будуть освѣченѣ, а по великихъ саляхъ будуть йти бенкеты. Якже-жь Ты Русе, наша Украино, пристроишь ся на двайцятый вѣкъ? Чи зъ сумными очима, чи зъ радôстнымъ серцемъ?

— На урочистости товариства »Pennsylvania Society of New York« дня 12. с. м. Андрѣй Карнеґі, властитель многихъ фабрикъ въ Пітсбурґу, Алеґені Врадокъ, Дюкенъ и т. д. хваливъ стейтъ Пенсилвенію тыми словами: „Пенсилвенія есть мабуть найбагатша въ угле, нафту, натуральный ґазъ; въ Филаделфіи и околици выробляе она больше карпетôвъ, якъ цѣла Анґлія, а цѣла Пенсилвенія выробляе бôльше стали, якъ цѣла анґлійска держава.“ Єсли то правда, то чому, спытаемо мы, народъ въ Пенсилвеніи такій бѣдный, такій опущеный? Чи нема способу, абы робучій народъ мавъ зъ тыхъ всѣхъ богацтвъ трохи бôльше користи, якъ теперь мае?

— Якъ вôдвдячують ся міліонеры за вôддану имъ прислугу, переконавъ ся наглядно H. Galler, колька найцятьлѣтный хлопчина, котрый розносить ґазеты по Ню Йорку. Передъ колькома днями знайшовъ вôнъ на улици Wall грошевый чекъ на 500 тысячь долярôвъ, згубленый членомъ богатои фирмы Hudson & Co. Честный хлопець вôднѣсъ згубу заразъ згаданымъ панкамъ и дôставъ за ту прислугу одного доляра... дрôбными центами.

— American Federation of Labor (американска спôлка робôтничихъ юній) ухвалила дати $3.000 на аґітацію мѣжь робôтниками въ Порто Ріко.

— Mme Sembrich, славнозвѣстна спѣвачка, на концертѣ въ Ню Йорку въ Carnegie Hall, спѣвала украинскѣ пѣсни, котрѣ подобались дуже американской публицѣ. Ґазета »Sun« зъ 11. грудня с. р. писала: „На кôнци проґраму Mme Sembrich спѣвала знову украинску пѣсню (malo-russian song). Живôсть пѣсни нагадовала угорскій чардашь, а была такъ охоча, що въ кождого забились живѣйше пульсы.“

— За незаплаченый »бордъ« дитина въ арештѣ. Въ Патерсонѣ, стейту Ню Джерзи, одна жена була примушена вôддати свого маленького хлопця якомусь пану Фішерови въ »заставъ« за те, що не заплатила колька долярôвъ за »бордъ«. Треба було ажь крику ґазетъ, щобы бѣдна мати могла свою дитину назадъ до себе забрати.

— Страшно зомстивъ ся челядникъ столярскій А. Ґорзо на невѣрнôй любцѣ, въ Модарь, на Угорщинѣ. Она була донькою майстра, въ котрого вôнъ працювавъ; — обое гарнѣ, молодѣ, проте полюбили ся и присягли собѣ, що мусять пôбрати ся. Коли однакъ Ґорзу вôдобрали до вôйска, дѣвчина заручила ся зъ другимъ, богатшимъ и въ коротцѣ мало вôдбутись вѣнчане. Ґорзо о тôмъ довѣдавъ ся, здезертировавъ зъ вôйска, (взявши зъ собою и карабинъ) и саме тодѣ якъ молода прійшла вôдъ слюбу, та засѣли до стола, застрѣливъ еи крôзь вôкно, а пôзнѣйше и себе.

— Ч Ив. Фаринякъ пише намъ, що братство св. І. Хрестителя въ Trauger, Pa. ухвалило, щобы кождый членъ читавъ орґанъ »Р. Н. Союза« »Свободу« и плативъ за нею рôчно $1.20.

— Матѣй Русинъ, членъ »Р. Н. Союза« и братства св. І. Хрестителя зъ Ґрасôвъ, Па. зôставъ тяжко покалѣченый въ майнахъ минувшого четверга.

— На село Бенковцѣ земплиньского комітату на Угорщинѣ, въ котрôмъ мешкають переважно лишь женщины и дѣти, бо мущины забрали ся на роботу до Америки, напали парубки зъ сусѣдныхъ сѣлъ и почали наступати женщины, выбивати вôкна и т. п. Завôзвана жандармерія, не могучи дати собѣ рады зъ напасниками ужила оружія и положила одного трупомъ а двохъ тяжко поранила.

— Зъ Waterbury, Conn. надôслали Русины черезъ ч. Ив. Констанкевича и ч. С. Гомика на Р. Н. Дôмъ Еміґраційный $17.10; имена жертводателѣвъ будуть оголошенѣ въ слѣдуючôмъ справозданю.

— Одна зъ найповажнѣйшихъ россійскихъ ґазетъ „Сѣверный Курьеръ“ стверджуе той фактъ. (ч. 362 зъ дня 17. м. м.) що галицкѣ москвофіли заключили справдѣ тайный союзъ зъ польскою шляхтою, щобы вспôльно не допускати до выбору поступовыхъ, руско-народныхъ послôвъ. Сумно...

— Редакторови »Свѣта« радимо прочитати ще разъ „Розмову на стрітѣ“ и допись п. Сабата зъ Йонкерсъ. Православного священника нѣхто публично не высмѣвавъ, а царославного патріота „отъ Горлицъ“, котрый думае, що досыть мати довгу бороду и хрестъ на грудяхъ, щобы стати ученымъ и честнымъ.

— Важне для канадійскихъ Русинôвъ въ Албертѣ (Канада). Панъ М. Ґовда, Русинъ, зôставъ именованый черезъ судъ въ Реджайнѣ комісаремъ для выдаваня горожанскихъ паперôвъ и принимання присяги (Comm. for taking affidavits). Нехай же нѣхто не волочить ся по чужихъ Нѣмцяхъ або Анґликахъ, але сли мае потребу нехай удае ся впростъ до свого чоловѣка М. Ґовды, а вôнъ кождому охотно порадить и зробить що буде въ его силѣ.

— Нѣмцѣ мусять новый податокъ накладати на своихъ людей, щобы могли дальше мордувати Хинцѣвъ.

— Шери Standard Oil компаніи пôдскочили на цѣнѣ о $275.00 въ однôмъ мѣсяцю.

— Оденъ корабель повѣзъ 3. с. м. на Филипины 50 тысячь бочокъ пива. Такъ Американцѣ просвѣщають „варварскихъ“ Филипинцѣвъ.

— Въ стейтѣ Georgia е право, що ніґры не могуть ѣхати въ тыхъ самыхъ возахъ на тренѣ, що и бѣлѣ. Ніґры внесли противъ сего протестъ, котрый однакъ зôставъ вôдкиненый федеральнымъ судомъ.

— Минувшого року Хинцѣ купили въ Спол. Державахъ бôльше бавовняныхъ выробôвъ якъ котрый небудь другій народъ.

— Полудневѣ стейты стараються спровадити еміґрацію въ свои стороны, думаючи, що въ сей спосôбъ пôднесесь ихъ богацтво.

— Всѣхъ чужинцѣвъ прійшло до Спол. Державъ минувшого року 514.207 людей; зъ тыхъ 65.635 другою або першою клясою.

— Держава Georgia выдае на школы для бѣлыхъ людей 80 центôвъ зъ кождого доляра, а лишь 20 цнт. на школы для чорныхъ. Теперь соймъ хоче ще бôльше зменчити выдатки на школы для чорныхъ, бо знае, що надъ глупыми людьми легче панувати. Зовсѣмъ такъ якъ робить польска шляхта въ Галичинѣ.

— Обокрали касу громадску въ Болеховичахъ пôдъ Дрогобичемъ дня 14. м. м. Злочинцѣ вломали ся до уряду громадского, вытягли звôдтамъ желѣзну вертгаймôвску касу на поле, розбили и забрали зъ неи 747 злр. 16 кр.

— Заявляю, що неправдою есть, будьто бы я писавъ що коли небудь на о. Обушкевича въ »Свѣтѣ«, якъ се мавъ говорити о. Грушка. Зъ »Свѣтомъ« не мавъ я нѣколи жадныхъ зносинъ.

Ив. Ардан.

— Хто хоче зватись правдивымъ Русиномъ, то не буде нѣгде инде належати лишь до „Р. Н. Союза“.

— Згинувъ передъ самымъ вѣнчанемъ Юліянъ Стасюкъ, одинокій сынъ господаря въ Омôльску коло Сокаля въ Галичинѣ. Полюбивъ вôнъ дочку селянина Новосада, заручивъ ся зъ нею, и 17 м. м. розпочало ся весѣле. Коли однакъ на другій день рано мали йти до слюбу, знайшли молодого повѣшеного въ стодолѣ. Чи вôнъ самъ, або хто другій зробивъ ему конець, — не знати.

— Пресвитеріяне хочуть поправити свое „вѣрую.“

Пропало $600 долярôвъ!

Минувшого тыждня забило въ майнахъ, въ Олифантѣ Антонія Ґайдоша. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Реґетьова и бувъ членомъ „Р. Н. Союза.“ Та на нещасте занедбавъ платити за 5 мѣсяцѣвъ и теперь жѣнка-вдова не дôстане запомоги. Отъ до чого допроваджуе недбальство! А колько то разъ въ „Свободѣ“ писало ся, щобы люде, котрѣ належать до „Союза“, платили точно свое мѣсячне, бо нѣхто не знае дня нѣ годины, коли го напасть може спôткати. Але то горохъ о стѣну. Не оденъ бôльше дбае о те якъ бы за виску заплатити, якъ до „Союза.“ Га, но, дарма, якъ хто дбае, такъ мае.

— Зъ Passaic, N. J. просять насъ надруковати слѣдуюче:

Дня 9-го грудня с. м. завязалось у насъ зъ 24-хъ честныхъ галицкихъ Русинôвъ нове братство имени св. О. Николая. Братя Русины зъ Пасеикъ и околицѣ! Знаете добре, що мы тутъ не маемо нѣчого, бо що есть, то чуже не наше. Чи хочете, щобы нашъ непріятель взбогачувавъ ся зъ нашихъ тяжко заробленыхъ центôвъ, а мы щобъ нѣколи не мали нѣчого и були пôдъ чужимъ ярмомъ тутъ на вôльнôй земли? Не може такъ бути. Одже сейчасъ приступѣть до братства св. О. Николая всѣ до одного, хто мае щирого руского духа у собѣ и крѣпко звяжѣмъ ся братскою любовью, а вкоротцѣ заможемъ досягнути того, чого ще не маемъ. Наше братство теперь принимае членôвъ при $1.00 вступного. Сподѣемось, що порозумѣетесь всѣ на тымъ и приступите до нашого братства.

Юстинъ Кузмякъ, предсѣд.,
Стефанъ Телѣщакъ, заст. предсѣд.,
Даніилъ Кидонь, секретарь,
Кузма Здзеба, касіеръ,
Теодоръ Меляничь, капітанъ,
Адамъ Яцишакъ, Антоній Кузмичь, } контрольоры.

— На фондъ шкôльнои молодежи зложили:

1) Въ Ford City, Pa. на весѣлю ч. Антонія Вальпы:

	п.
Бекъ Михаилъ I.	25
„ „ II.	25
„ „ III.	25
Вальна Антоній I.	25
„ II.	50
Цепань Николай	50
Голизна Кирило	25
Вазенґа Антоній	25
Сирко Михаилъ	25
Романчакъ Николай	15
	$2.90

2) Зъ нушки въ домѣ приходскôмъ въ Pittsburg, Pa. $8.50

Разомъ	$11.40
Вже квитована сума	$172.21
Фондъ шкôльн. выносить	$183.61

Ант. Бончевскій касіеръ.

Дальше справоздане зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.

Слѣдуючѣ члены руского братства Покр. Пр. Богородицѣ въ Травґеръ, Па., число 21. въ „Соединенію,“ зложили на Руско-Нар. Дôмъ Еміґр. по 50 центôвъ:

Всч. о. М. Балогъ, Ив. Фаринякъ, П. Грицъ, И. Гардый, П. Ренчковскій, И. Червѣнка, И. Матей, Д. Смеречнякъ, О. Уличный, М. Василій, И. Гадзима, М. Драбъ (старш.), И. Кашовскій, И. Ферталь, М. Варґа, П. Цѣгашь, И. Бованковичь, И. Грацко, И. Гринда, О. Валько, П. Пѣляръ, М. Пѣляръ, В. Блажко, М. Теплый, О. Карафа, М. Тирпакъ, И. Водновичь, И. Мацей, М. Мацей, П. Мацей, И. Валѣга, П. Еленовскій, П. Боздошь, И. Сутякъ, М. Колцунь, И. Дощакъ, А. Гагула, Я. Мацюшко, А. Фейеделемъ, М. Вованковичь, Т. Спирко, П. Спирко, И. Лукачь, М. Баранъ, И. Лабуда, А. Ващакъ, А. Брозначь, И. Фарисъ, М. Новакъ, И. Теплый, М. Незбала, І. Копцьо, П. Глива, И. Медведь, А. Софранко, Я. Козма, Ст. Зитняръ, М. Свинчакъ, М. Маґера, В. Гривна, М. Драбъ (м.), А. Москаль, Ю. Присташь, Д. Андрей, Ст. Чѣзмаръ, Ю. Качмарикъ, И. Качмарикъ, П. Ротко, И. Петраничь, М. Какошь.

Разомъ:	$35.00
Зъ перенесеня	590.60
До теперь зложено разомъ:	$625.60

Честь и слава рускôй громадѣ въ Травґеръ, Па., котра пôдъ проводомъ свого священника Всч. о. М. Балога и такихъ громадянъ-патріотôвъ, якъ ч. Ив. Фаринякъ, секр. бр. Покр. Пр. Богородицѣ, ч. въ »Соединенію« 21, ч. Йв. Гардый, секр. бр. св Петра и Павла, зложила вже сего року разомъ суму $63.00, отже найбôльшу зô всѣхъ рускихъ громадъ въ Америцѣ.

По новôмъ роцѣ буде »кесел-ґарда« перенесена на Ellis Island недалеко Джерзи Сити и тамъ будуть мати офісы и вступъ аґенть кождои народности, одже конечно треба намъ сейчасъ отворити Дôмъ Еміґраційный и установити руского аґента, бо инакше нашъ народъ будуть зачисляти мѣжь мадярôвъ або полякôвъ. Тому надѣемо ся, що рускѣ братства зô всѣхъ нашихъ рускихъ орґанізацій приступлять до нашого товариства, котре мае цѣль християнску и патріотично-руску. Просимо всѣ братства, що належать до нашого товариства и мѣсцевѣ »Р. Н. Союзы«, выбирати по одному делеґатови на першу головну рôчну конвенцію Р. Н. Д. Еміґр., котра вôдбуде ся дня 1. лат. януара 1901 въ Джерзи Сити, Н. Дж. Делеґаты будуть мати тôлько голосôвъ, скôлько членôвъ зъ ихъ братства або мѣсцевого »Союза« належить до нашого товариства. Зôбранѣ грошѣ просимо сейчасъ вôдсылати до касіера, а выказы до секретаря.

Джерзи Сити Н. Дж. 16. децембра, 900.

О. Н. Пôдгорецкій
предсѣдатель.

Иванъ Парилякъ, касіеръ.
К. Кирчовъ секретарь.

— Въ Johnson City, Pa. (Бройді) вôдбувъ ся четвертый рôчный мітинґъ братства св. Арх. Михаила. Книжки й рахунки були веденѣ въ найлѣпшôмъ порядку; въ касѣ найдено готовыхъ грошей $577.09. Урядникôвъ выбрано слѣдуючихъ:

Д. Вислоцкій, предсѣдатель (вже 3 ій разъ),
М. Лазорикъ, заст. предсѣд. (2-ій разъ),
К. Котанчикъ, секретарь (2 ій разъ),
Ст. Янчаръ, заст. секретара (2-ій разъ),
С. Горощакъ, Ванье Дудра, } контрольна комісія.

Опѣкуны хорыхъ:
Ив. Дитко на Hickory Ridge, Т. Гасюга на Excelsior, Ф. Воргачь на Brady; посланець Ф. Ватраль; дверникъ В. Пыртко.

На тôмъ мітинґу ухвалено також, що кождый членъ мусить побирати »Свободу« и заплатити за нею. Такъ повиннѣ ухвалити всѣ нашѣ рускѣ братства. За выдѣлъ братства св. Арх. Мих.:

Д. Вислоцкій, предсѣд,
К. Котанчикъ, секретарь.

— Соймъ въ Georgia вôдкинувъ право що заказуе працю дѣтей по фабрикахъ.

— По причинѣ великихъ пожарôвъ, котрѣ сеи осени навѣстили канадійскѣ степы и лѣсы, до 60 людей стратило жите въ огни, а мѣжь ними и пять Русинôвъ. Найбôльше шкоды понесли поселенцѣ зъ провінціи Саскачеванъ и Асінібоя, бо тамъ погорѣло також много сѣна, худобы и будынкôвъ.

— Братство Покр. Пресв. Богородицѣ зъ McAdoo, Pa. принимае въ тôмъ мѣсяцю членôвъ до братства и »Союза« безъ вступного.

Програма вечерка

въ честь бл. п. митрополита О. Сембратовича, въ Шамокинъ, Па. дня 25. грудня 1900. Рано о 9-ôй год. поминальне богослужене за душу бл. п. Митрополита. Вечерокъ почне ся о 7-ôй г. зъ слѣдуючою програмою:

1.
„КРАЙ ДАРМОѢДÔВЪ“,
смѣшна дитяча комедійка въ 2 вôдслонахъ; вôдограють слѣдуючѣ дѣти:

Иванъ, мужикъ,	Михаилъ Констанкевичь
Марія, его жѣнка,	Анна Мурдза
Добрôтка-чарôвниця,	Марія Мурдза
Служанка,	Антонія Лучковець
Слуга,	Андрѣй Тиханьскій

2.
1) Стоить гора высокая — сольо — М. Мурдза.
2) Тече вода — дуетъ — М. Мурдза и Ант. Лучковець.
3) Гуляли, хоръ.
4) Верховино, „
5) Чомъ такъ скрыто, „
6) Крылець, „
7) Надъ Прутомъ, „
8) Широкій Лугъ, „
9) Весною, „
10) Осѣнь, „
11) Хоръ Норманôвъ, „
12) До Руси. „

3.
„КОЗА ДЕРЕЗА“,
дитяча комічна оперетка, М. Лисенька.

ОСОБЫ:

Лисечка,	Марія Мурдза
Коза Дереза,	Антонія Лучковець
Зайчикъ,	Анна Мурдза
Вовкъ,	М. Констанкевичь
Медвѣдь,	Анна Гасичь
Ракъ,	Андрей Тиханьскій

Гуртъ звѣрятъ.

— Аґентами „Свободы“ зъ правомъ колектованя грошей суть:

Стефанъ Калакука, Jersey City, N. J.
Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y.
Василь Гришко, Northampton, Pa.
Василь Тылявскій, S. S. Pittsburg, Pa.
Алексій Шаршонь, Shamokin, Pa.
Петро Г. Рончковскій, Troy, N. Y.
Александеръ Патрошь, St. Louis, Mo.
Г. Дзюбиньскій, Plymouth, Pa.
Левъ Монѣта, Lansford, Pa.
Иванъ Котанчикъ, Welter, Pa.
Кость Поступакъ, McAdoo, Pa.
Дим. Ванько, Ansonia, Conn.
Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada
Иванъ Сабатъ, Yonkers, N. Y.
Костьо Дубинскій, Simpson, Pa.
М. Ґовда, Edmonton, Alberta, Canada.
Иванъ Дрогомирецкій, Pleasant Home Man., Canada.
Иванъ Фаринякъ, Trauger, Pa.
Иванъ Преґонь, Lodi, N. J.
Андрѣй Вилягцкій, Scranton, Pa.
Дан. Кидонь, Passaic, N. J.
Андрѣй Павликъ, Mt Carmel, Pa.
Гр. Наскарикъ, Stuartburn, Man. Canada
А. Онущакъ, Shenandoah, Pa.
Сергій Кисѣльовскій, Olyphant, Pa.

Редакція.

Где ся обертае?

Миронъ Волкай, бувшій властитель »русского« банку на Attorney str. въ Ню Йорку, а теперѣшный россійско-православный священникъ? Хто знае точну адресу, прошу менѣ подати.

Mr. JOHN PARYLAK, 436 East 76 str.
NEW YORK CITY.

— Где есть! Павло Скурчакъ, що прійшовъ до Америки зъ Жерницѣ, лѣского повѣту, Галичина. Бувавъ въ Колорадо и тамъ стративъ око. Теперь мае бути коло Питсбурґа. Хто бы знавъ о нѣмъ нехай зголосить ся на адресу:

Mr. VASIL SKURCHAK
Kelayres, Pa., Schuylkill Co.

НА ПРОДАЖЪ

30 морґôвъ доброго орного ґрунту зъ будынками въ Устю Рускôмъ, въ Галичинѣ. Горлицкого повѣту. Цѣна дуже умѣркована.

Голосѣть ся листовно або особисто на адресу:

D. SALEY,
317 East 24-th Str., NEW YORK CITY.

Читальня въ Олифантѣ продае слѣдуючѣ книжки:

Образъ гонору	20
О розумнôмъ выхованю дѣтей	12
Оповѣданя, С. Макара	15
Образки зъ Америки	10
О еміґраціи	15
Псалтирь	90

(Дальше буде).

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

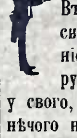

Ба-а-а, а се що?

Въ Ню Йорку выробляють Русины дуже добрѣ а танѣ юніовѣ сиґара. Русины и всѣ рускѣ бизнесмены замовляйте у свого, а не жидôвске дранте, що нѣчого не варта. Пишѣть на адресу:

John Parylak & Co.
406 E. 72 Str., New York City.

ВЫГЛЯДАЕ ЯКЪ ЗА $50 ГОДИНКА.

5.50

Не золочена, але GOLD FILLED. Осередокъ правдивый нікльовый AMERICAN MOVEMENT. Верхъ и осередокъ ґварантуемо на 25 рокôвъ. Годинку сю пôшлемо на C. O. D. на яку небудь адресу. Кому не подобаесь, може ею вôдослати назадъ на нашъ коштъ. Хто пôшле $5.50 наперёдъ, достане въ дарунку золоченый ланцушокъ вартости $1.50. Пиши чи жѣночу чи мужеску годинку пôслати. Цѣнникъ высылаемо даромъ.

People's Jewelry Co., Dept.
277 Safe Bld'g. CHICAGO, ILL.

НАЙЛѢПША ҐРОСЕРНЯ въ Олифантѣ
Ковальчика и Осеняка
на River Str.

Хлопцѣ и жѣнки купуйте у нихъ а не пожалуете.

Мудре пытане и вôдповѣдь.

А.: Скажи брате що за чудо,
Що то въ свѣтѣ означае,
Що коли песъ вдоволеный,
Заразъ хвостомъ порушае?
Чи то таке въ него право?
Чи така природна вдача?
Чи нарештѣ хитрôсть, пôдлôсть
Або оглада песяча?

В.: Се мôй друже не е чудо
И цѣлый свѣтъ добре знае,
Що песъ вôдъ хвоста сильнѣйшій,
Про те хвостомъ порушае.
Якъ бы хвôстъ прійшовъ до власти
То бы й ролѣ ся змѣнили:
Вôнъ махавъ бы псомъ що хвиля
И кидавъ зô всеи силы...

Чалый.

P 95

„ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС“, радикальна часопись для руського робучого народу виходить у Львові що тижня, з образками і коштує на рік $1.50. Гроші треба посилати на руки агента: Mr. M. Kolodij, 327 Shamokin Str., Shamokin, Pa., а дописи на адресу: Red. des „Hromadskyj Holos“, Lubliner — Union Gasse, 5, Lemberg, Austria, Galicia.

Юрко А Прокоповичь,
погребникъ. готельникъ. и Livery Stable.
— Галя на митинґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

МИХАЙЛО БОСАКЪ,
нотаръ публичный,
— посылае грошѣ -- продае шифкарты. —

Краяне зъ Олифанту и околицѣ не ходѣть до чужихъ посылати грошѣ до старого краю або куповати шифкарты, бо все тое може для васъ зробити, вашъ знакомый, христіянинъ, Михайло Босакъ.

Вôнъ мае також гуртовный складъ (wholesale) всякихъ напиткôвъ въ OLYPHANT, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ДЛЯ НАШИХЪ ДѢТЕЙ.

A LITTLE STORY OF MODERN CHIVALRY.

Fred was lying on the couch in the sitting room reading and squirming. One could always tell when he reached a critical point in the story, for he either gave a bounce that tried the springs of the couch or waved a foot excitedly in the air. As his little sister Ruth once said:

"When Pug wags his tail, he wags all over, and when Fred reads he reads all over."

He read on, unconscious of the little figure perched on the arm of an easy chair regarding him with pleading

"OH, FRED, YOU ARE A DEAR!"

eyes. She did want to speak to him, and yet she knew how he hated to be interrupted when he was reading.

"Fred," she said timidly at last.

No answer.

"Fred!" a little louder.

Still no answer.

"Please, Fred!"

"Well, what do you want?" he growled, glaring at her over the top of his book in a manner that justified her worst fears.

"Oh, Fred, Lucille Baker is going away, and she wants me to write in her album"—

"Album! Autograph! Oh, take it away!" cried Fred. "Do you mean to say that those things have come around again?"

"It isn't a common autograph album," said Ruth, with dignity, holding it up.

The inside leaves were cut from cardboard in the shape of oak leaves and the outside ones from birch bark, and all were tied together with pale green ribbon.

"Lucille made it herself. She has had a pleasant time here, and, as she may never come back again, she wants a souvenir and wants all her set to write in it. I don't belong. I belong to the younger set, but Lucille likes me, and she says I write a beautiful hand, and she says she wants us to write something ch-characteristic, and I don't know what that means. Mamma is gone, and Uncle Phil is awfully busy, and I have to give it back to her in the morning, for there are so many to write in it yet, and"—

She stopped short, for she saw that Fred was deep in his book again.

"Please help me, Fred," she said.

"Go way!" shouted Fred in exactly the same tone that he used a few moments later when the pug came seeking around the couch and thrust its moist nose lovingly into his face. "Writing in autograph albums is all silly girls' nonsense, and I won't have a thing to do with it."

Ruth went. She went up to her room and cried, having first put the precious album away in its tissue paper wrapper.

Breathes there a man with soul so dead that he does not remember how his heart overflowed with pride when he was noticed by one of the "older set?" Why, Fred himself had once swelled to twice his natural size because the captain of the senior nine slapped him on the back and shouted, "Well done, kid!"

Presently Uncle Phil came into the sitting room. He paused beside the couch and peered over it.

"Having a good time?" he asked.

"Yes, sir! Fine!" cried Fred, promptly sitting up.

Uncle Phil was a personage, and one cannot snub a distinguished war correspondent as one does a little sister.

"It's Perseus and Andromeda. Great, isn't it?" he continued enthusiastically. "I'll tell you, life was worth living in those days. Of course I know this is a myth," he added hastily, "but the days of the old chivalry and the tournaments and all that are the days for me! Life's a deadly grind in this age."

"Sometimes I fear that the very spirit of knighthood is dying out," said Uncle Phil thoughtfully.

Fred's astonishment fairly lifted him to his feet.

"No, sir!" he cried as he sat down on the edge of the couch. "Just give it a chance, and you'd see."

"Risk your life to rescue a fair lady, eh?" asked Uncle Phil, smiling.

"Yes, sir, I would," replied Fred, flushing almost imperceptibly under the tan, "and so would any of the fellows."

"Not long ago," said Uncle Phil, looking at his watch and beginning to speak very rapidly, "I heard a maiden in dire distress, and the only knight within hail deliberately turned his back on her. I don't doubt that she is weeping yet."

"Wh-what's that, Uncle Phil?" stammered Fred, the red beginning to ooze through the tan.

"I would have rescued her myself," continued Uncle Phil, shutting his watch, "but these letters had to be written, and I have barely time to get them on the train. After that I have an important engagement," he added, hurrying out of the room.

Presently Ruth peeped into the library. Her face grew longer when she saw that Uncle Phil was gone.

"Well, did you succeed in finding a sugar honey and 'lasses verse?" asked Fred.

The words were not encouraging, but there was something in his voice that brought her flying across the floor.

"Oh, Fred, you will help me?"

"How would this do?"

If any little word of mine
May make a life the brighter,
If any little song of mine
May make a heart the lighter,
God help me speak the little word
And take my bit of singing
And drop it in some lonely vale
To set the echoes ringing.

"Oh, how beautiful!" cried Ruth. "Where did you find it, Fred?"

"It's one of the memory gems I had to learn at school when I was a kid."

"Oh, I wish our teacher did that." Then her face grew sober. "But are you quite sure it's ch-characteristic, Fred?"

"Quite so," said Fred, looking quizzically at the quaint, serious eyed little creature perched on the edge of the big armchair. "Miss Conscientious" was Uncle Phil's pet name for her.

She brought pencil and paper and wrote the words at Fred's dictation. Then she sat looking at him admiringly for a moment.

"Oh, Fred, you are a dear!" she said.

He dodged, but not in time to escape the birdlike kiss that lit plump on the end of his nose, causing him to bury his face in a big sofa cushion and mutter things about "gushing girls."

But little Ruth was happier still when Lucille, with a tender look in her eyes and the sweet, motherly smile and caress that big girls sometimes bestow on little ones, said:

"You dear little thing! Your verse is the loveliest of all and so characteristic!"—Mary M. Parks in Philadelphia Times.

What a Soldier Should Do.

"Tommy, button your coat before you go out."

"Oh, mother, must I?"

"Please, Tommy, shut the door."

"Need I? Can't somebody else do it?"

"Put away your book, Tommy, if you have finished with it."

"Oh, why should I? Must I really, mother? Must I? Must I?"

All this in a tone as if some terrible piece of work is being imposed upon him and he feels that it is really too hard to bear. Expect him to shut the door when he comes in or goes out? What cruelty! To put away his books and toys? How unreasonable! To run errands for mother? Oh, no!

"Must I? Must I?" he says just as if he was the worst treated little boy in the world and makes such a fuss about doing the smallest thing that it is always far easier to go and shut the doors and put away the toys oneself than make Tommy do it.

I'll tell you another thing about Tommy. He says that the lesson he hates most is drill. He has an old soldier to drill him at school, and all the boys worth anything like drilltime better than any other.

Not so Tommy. "Left, right; left, right! Right about, turn! Attention!" Commands of that kind do not please him at all. He is wanting all the time to turn round and say: "Must I? Oh, why need I?" instead of obeying orders.

And so he never does it well, and I am afraid he who does no work well cannot even play well. People who try to shirk work never enjoy themselves at play as they should.

So get into the way of obeying promptly, just as if you were soldiers learning to drill, and don't say "Must I?" when you are asked to do something.

What is the good of arguing if the work has to be done? People like Tommy waste all their time over "Need I's?" and "Must I's?" when they might have done the work and had a good play. And if the something to be done is not very nice far better get it over than groan and worry and fuss and bother to know if you must.

The Letter M.

What is it that occurs once in a minute, twice in a moment and not once in a thousand years?

"More, Grandpa!"

In smoking slices deftly carved
The gobbler wastes away
As grandpa wields the carving knife
Upon Thanksgiving day.
The heaping plates with goodly cheer
Around the board are sped,
And first of all, so grandpa says,
The children must be fed.

"God bless the children!" grandpa cries
Upon Thanksgiving day;
A wishbone there, a drumstick here,
Their stomachs' needs to stay,
And when, all helped in bounteous wise,
He turns his own plate o'er,
He's greeted with the pleading of
"More, grandpa, please; some more!"
—T. W. B. in Good Housekeeping.

ВСЯЧИНА.

— Якои вартости набирае земля по великихъ мѣстахъ, разомъ зъ ихъ взростомъ, показуе намъ історія однои четвертины акра въ осередку Chicago.

Въ 1830 р. коли се мѣсто мало всего 50 тысячь мешканцѣвъ, платили тамъ за чверть акра землѣ пôдъ будинокъ $20. Мѣсто однакъ росло, людей прибувало и 1842 р. треба вже було заплатити за той самъ кавалочокъ ґрунту 2 тысячѣ, въ 1846 р. 15 тысячь, въ 1856 р. 45 тысячь, въ 1872 р. 125 тысячь, въ 1881 р. 175 тысячь, въ 1886 р. 325 тысячь, а въ 1894 р. ажь оденъ міліонъ 250 тысячь доларôвъ!

ВЪ СУПРУЖЕСТВѢ.

Мужь: — О, ты мôй любый ангелъ!...

Жена (примыляючись): — Твой ангелъ потребуе доконче нового капелюха!

Мужь: — О, фе! Чи ты бачила коли, щобы ангелы ходили въ капелюхахъ?

ОСТОРОЖНЫЙ.

А.: — А чому ты на пôчь привязуешь ся до ложка?

Б.: — Бо бачишь, менѣ часто снить ся, що я зъ вôдкись падаю. Тому я для певности се роблю — бо на що менѣ дармо бояти ся?

— Длячого носять американскй полісмены рукавички? — Длятого, абы нѣхто не слѣдивъ за ихъ пальцями.

— Въ Бостонѣ арештовано одного чоловѣка за те, що на улици голосно смѣявъ ся. И цѣлкомъ слушно, бо въ Бостонѣ нема зъ чого смѣяти ся.

— По очахъ можна легко пôзнати чоловѣка; ихъ величина, укладъ и кольоръ знаменують прикметы свого властителя. И такъ: очи зъ довгими и широкими кутами означають розвагу и розумъ; малй и рухливй очи мають люде хитрй и спритнй; вскôснй, татарскй очи свѣдчать о непевнôмъ характерѣ и браку довѣря; широко отворенй — о поривчости; бѣлко заходяче ажь на осередокъ ока — выражае шляхотный характеръ и т. д.

Добрй були часы.

Добрй були часы, але ся минули,
Якъ тотй квѣточки, що на ярь квитнули..
Коли въ Америцѣ добрй були часы,
Скоро зъ шафы зôйшовъ, то роботу пайшовъ.
Самй насъ басове до фабрики кличуть
И роботу дають и плацу незгôрпу.
Але ся минули тотй добрй часы
Теперь насъ не кличуть и плацы суть тапшй.
Хотяй бы зъ голоду на дорозѣ гинувъ
Нѣхто о тя не дба и на одну хвилю.
Ой тяжко ту тяжко вже на свѣтѣ жити
Роботы не дають за що-жь що купити?
А хотяй и дають, то барзъ слаба пейда,
Ой на що насъ на що въ Америцѣ треба?
Мои братя милй всѣ Русины щирй,
Тримаймо ся купы бызмо не погибли.
Всѣ разомъ якъ оденъ вступѣмъ до „Союза",
А тамъ наша помôчь якъ прійде недуга.
Бо „Союзъ" нашъ батько а и наша мати,
Якъ треба помочи, буде ся старати.
А „Свободу" милу все въ руки хапайте,
А що вычитате, того ся тримайте.

Д. В.

АМЕРИКАНСКА ГОДИНКА

$3.95. подвôйно золочена, зъ одною ковертою, або двома. Осередокъ найлѣпшій, American Movement, нікльованый. При добрôй увазѣ може служити цѣле жите. Верхъ и осередокъ ґварантуемо на 20 лѣтъ. Посылаемо C. O. D. на кожду адресу, а если хто отримае годинку и она не подобаесь ему, може намъ назадъ вôдослати на нашъ коштъ. Хто пôшле $3.95 напередъ, дôстане въ дарунку позолочаный ланцушокъ вартости одного доляра. Пиши чи хочешь жѣночу чи мужеску годинку. Цѣнникъ на жадане — даромъ.

People's Jewelry Co., Dept. 277 Safe Bld'g, CHICAGO, ILL.

Першій, рускій салюнъ и РЕСТАВРАЦІЯ ВЪ ПІТСБУРГЪ, ПА.

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА.

Мае вôнъ гарный салюнъ, де можь дôстати напиткôвъ всякого рода, а при тôмъ утримуе реставрацію, де можь дôстати всѣлякого ѣдженя. Салюнъ Алекс. Федорчака пôдъ назв. „народный готель" есть при Carson Str. No 716 мѣжь 7 а 8 ... недалеко рускои церкви.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave. SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае такожъ свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

Що вы не чуете?

Мы выпайшли новый способъ, котрымъ лѣчимо всѣхъ глухихъ людей, кромѣ тыхъ, що родились такими и шумъ въ головѣ вôдъ разу. Порада за дармо. Можете вылѣчити ся дома за танй грошѣ.

DR. DALTON'S AURAL INSTITUTE, 596 LaSalle Ave., CHICAGO, ILL.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане пайздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

ЧИ НЕ ЗНАЕТЕ, ЩО Семанъ Митренко

—мае—

готель и галю на забавы на River str., въ ОЛИФАНТѢ?

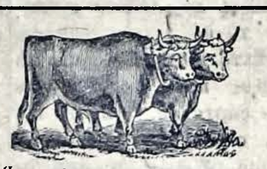

Якъ свѣжого мяса схочешь
Въ вечеръ, въ полудне, чи зрана,
То дôстанешь тано й добре
Всегда въ Акима Кирпана;
Вôнъ бучерию гарну мае,
Й весь OLYPHANT его знае.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець ПЕТРО КУЗМИЧЬ, 146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

PATENTS

promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch, or photo for free report on patentability. Book "How to Obtain U.S. and Foreign Patents and Trade-Marks," FREE. Fairest terms ever offered to inventors. PATENT LAWYERS OF 26 YEARS' PRACTICE. 20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM. All business confidential. Sound advice. Faithful service. Moderate charges.

Write to C. A. SNOW & CO. PATENT LAWYERS, Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ МИКОЛАЙЧИКЪ. Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй недуги совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особенно незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

Гавріилъ Маличакъ

Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА.

Юрія Хиляка.

Хто хоче мати добре и красне убране, а ще до того за танй грошѣ, то най йде куповати до Ю. Хиляка, но най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash.

Продае вôнъ такожь „шифкарты" и посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Йдѣть до старого знакомого!

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI) 424 Shamokin str. ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bros

46. Second st. MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЬ.

Сторъ заосмотреный найлучшими товарами, спроваджоваными впрость зъ перворядныхъ складôвъ. Живить вôнъ майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel. Продае такожь майнерскй одяги и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и беспечно.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

Вынаймае такожь „керича" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

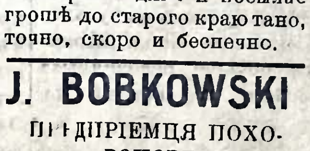

30 PEARL and MULBERRY st SHAMOKIN PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ: Теодоръ Федько

Оденъ зъ найбольшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS, LAGER BEER BREWERY, 435 to 455 N. 7-th Str. SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова JOHN GLOWA

(POSTMASTER) Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскй и звичайнй.

Пасылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ. TROMETTER'S

(Тромейтеръ) Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA. напротив National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Хто бы мавъ деяке право най не ходить по покутныхъ жидôвскихъ „тлумачахъ", але най удасть ся до правдивого адвоката Виляма Воколека. Вôнъ залагоджуе всякй справы въ судѣ ту и въ старôмъ краю. Зъ нимъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такій W. Vokolek ATTORNEY AT LAW. 502 Lackawanna Ave. COR. WASHINGTON AVE Scranton, Pa.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str SHENANDOAH, PA.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — и — ГОТЕЛЬНИЧІЙ 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко рускои церкви

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôкрѣпляють силы!...

— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Купуйте книжки и газеты!

Толстой. Воскресеніе. Романъ, 85 цнт. въ оправѣ	$1.35
„ Воскресеніе съ рис. въ 2 т.	$2.20
въ оправѣ	2.75
„ Жизнь и ученіе Іисуса	13
„ Что такое искусство	21
„ О борьбѣ со зломъ	21
Финляндскій разгромъ. Сборникъ	40
Студенческое движеніе	43
Сибирякъ. Студенческое движеніе въ Россіи	8
Зибаровъ. О сожженіи оружія	16
Конференція въ Гаагѣ	11
Гонсъ. Правда о библіи	31
Рабочее дѣло въ Россіи	17
Очерки изъ исторіи англ. раб. союзовъ	22
Что такое государственный преступникъ	8
Листки Свободнаго Слова, Нр. 13 14 по	16
Свободная мысль Нр. 4 и 5, 1899, Нр. 1—4 1900 по	11
Наканунѣ Нр. 11—16 по	11

За почту платимо самй.

Адресуйте: A. Wasserman, 29 Clinton str. near Stanton str. NEW YORK, CITY

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.